

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Razširjen strokovni kolegij za psihiatrijo

Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana
Chengdujska 45
pp 5211
1001 Ljubljana
Tel.: 01 587 21 00
Fax: 01 529 41 11

Zadeva: 8.Seja RSK za psihiatrijo – dne 27.9.2022

Prisotni član on line: as. Andreja Čelofiga, dr. med., doc. dr. Jurij Bon, dr. med., prof. dr. Blanka Kores Plesničar, Jure Koprivšek, dr. med., izr. prof. dr. Maja Rus Makovec, dr. med., as. dr. Karin Serbec, dr. med.

Dnevni red:

1. Ugotovitev sklepčnosti in potrditev zapisnika
2. Vloga doc. dr. Mateja Štuheca v zvezi z novim zdravstvenim programom farmacevta svetovalca na sekundarnem ambulantnem nivoju v psihiatrični bolnišnici
3. Predlog izr. prof. dr. Maje Rus Makovec, dr. med. o pripravi priporočil o umestitvi psihoterapevtskih intervenc v psihiatriji
4. Vloga direktorja PB Begunje Mitje Logarja, dr. med. v zvezi s pogojno obsodbo z varstvenim nadzorstvom
5. Vloga predstojnika Oddelka za psihiatrijo UKC Maribor as. Jureta Koprivška dr. med. v zvezi z izvajanjem ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti.
6. Razno

Ad 1. Ugotovitev sklepčnosti

Sklep:

Člani RSK ugotavljajo, da je kolegij sklepčen in potrdijo dnevni red 8. seje RSK za psihiatrijo.

2. Vloga doc. dr. Mateja Štuheca v zvezi z novim zdravstvenim programom farmacevta svetovalca na sekundarnem ambulantnem nivoju v psihiatrični bolnišnici

Sklep:

RSK za psihiatrijo daje pozitiven oceno programa in se strinja s predlaganimi popravki.

3. Predlog izr. prof. dr. Maje Rus Makovec o pripravi priporočil o umestitvi psihoterapevtskih intervenc v psihiatriji

Sklep:

RSK za psihiatrijo se strinja s predlogom izr. prof. dr. Maje Rus Makovec, dr. med. o pripravi priporočil o umestitvi psihoterapevtskih intervenc v psihiatriji. RSK za psihiatrijo tako imenuje skupino sledečih strokovnjakov, ki bodo sodelovali v pripravi teh priporočil: izr. prof. dr. Maja Rus Makovec, dr. med., as. dr. Karin Serbec, dr. med., izr. prof. dr. Borut Škodlar, dr. med., as. dr. Anja Plemenitaš Ilješ, dr. med., Nataša Potočnik Dajčman, dr. med., Janja Milič dr. med., Evgen Kajin, dr. med.

4. Vloga direktorja PB Begunje Mitje Logarja, dr. med. v zvezi s pogojno obsodbo z varstvenim nadzorstvom

Sklep:

RSK za psihiatrijo je pripravil predlog teksta »univerzalnega odgovora« za vse psihiatrične bolnišnice v zvezi s pogojno obsodbe z varstvenim nadzorstvom, s katero je bilo obsojencu v okviru izrečene kazenske sankcije. Navedeno bo RSK poslal Ministrstvu za zdravje in Ministrstvu za pravosodje. Tekst je v Prilogi 1 te seje.

5. Vloga predstojnika Oddelka za psihiatrijo UKC Maribor as. Jureta Koprivška dr. med. v zvezi z izvajanjem ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti- Odredba o seznamu zdravstvenih zavodov, ki izvršujejo varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu in varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti št. 0070-17/2017 z dne 24.02.2017 (v nadaljevanju Odredba),

Sklep:

RSK za psihiatrijo je pripravil predlog dopisa Ministrstvu za zdravje v zvezi z Odredbo o seznamu zdravstvenih zavodov, ki izvršujejo varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu in varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti št. 0070-17/2017 z dne 24.02.2017. Predlog je v Prilogi 2. te seje in bo poslan na Ministrstvo za zdravje.

Zapisala:

Prof. dr. Blanka Kores Plesničar, dr. med., Predsednica RSK za psihiatrijo

Priloga 1.

V zvezi z izvrševanjem navodila, določenega v izreku Sodbe naslovnega sodišča opr.št. v okviru pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom, s katero je bilo obsojencu v okviru izrečene kazenske sankcije, naloženo navodilo:

- obiskovanje psihološke posvetovalnice, v skladu z določilom 2. točke III. odstavka 65. člena KZ-1, ki naj se nadaljuje po že določenem programu JZZ,

vas vljudno seznanjamo, da določilo 63. člena Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21 in 186/21, v nadaljevanju KZ-1) naslovnemu organu ne daje pooblastila za napotitev obsojenca v JZZ kot izvajalca kazenske sankcije, izrečene ob uporabi določila 65. člena KZ-1.

Za obravnavo v JZZ po sodni odločbi je namreč potrebna medicinska indikacija in neodvisno izvedensko mnenje, ki pritrjuje obravnavi, kar pa v konkretnem primeru (kumulativno) ni podano. Če se osebo po sklepu sodišča kljub temu obravnava v zdravstvenem zavodu, gre za očitno kršitev slovenske zakonodaje in Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic (v nadaljevanju: EKČP) ter za prekoračitev pooblastil, ki jih ima naslovni organ, saj za takšno odločitev nima potrebne pravne podlage.

Opozoriti je potrebno, da je tovrstna strategija, ki se je poslužuje naslovni organ ni zakonita, saj gre očitno za poskus izkoriščanja kapacitet psihiatrične bolnišnice, ki pa nima pravne podlage v Zakonu o duševnem zdravju (Uradni list RS, št. 77/08, 46/15 – odl. US in 44/19 – odl. US, v nadaljevanju ZDZdr).

Neprostoovoljno nameščanje ali obravnava osebe brez duševne motnje v kapacitetah, ki niso prilagojene in namenjene njenemu duševnemu stanju, sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP) ne dopušča, še najmanj zaradi splošnega systemskega problema pomanjkanja kapacitet v smeri ustreznih izvajalcev kazenskih sankcij na področju psihološke obravnave v R Sloveniji.

Neupravičeno in nenamensko trošenje resursov izven dejavnosti JZZ nedvomno zmanjšuje obravnavo in sposobnost sprotne akumulacije tako novih znanj na področju duševnega zdravja, kakor tudi sposobnosti prenosa zadevnega znanja na zdravnike, če bi se zdravstvena institucija ukvarja s primeri, ki vanjo ne sodijo. Na dolgi rok bo tako početje neobhodno pripeljalo do znižanja kvalitete storitve za najranljivejšo populacijo tudi na zdravstvenem nivoju. Tovrstne odločitve oblastvenih organov javnemu zdravstvenemu zavodu preprečujejo izpolnjevanje njegovih temeljnih nalog in obveznosti, zaradi katerih je bil ustanovljen in ki predstavljajo njegovo primarno dejavnost. Ta pa nikakor ni psihološka obravnava obsojencev v okviru izpolnjevanja navodil, določenih v okviru kazenske sankcije (četudi opominjevalne narave).

Navedena sodna praksa tako pomeni širjenje entropije v zdravstveni sistem in za dodatni in dokaj prikriti proces pospešenega in nezakonitega plenjenja javnih sredstev ter njihove sistemske nenamenske porabe. JZZ namreč ne izvaja dejavnosti zavoda, kot je opredeljen v določilu 2. točke III. odstavka 65. člena KZ-1, zato JZZ ne more (in tudi ni dolžan) nuditi psihološkega svetovanja obsojencem, za to pa tudi nima ustreznih pogojev.

Priloga 2.

Odredba o seznamu zdravstvenih zavodov, ki izvršujejo varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu in varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti št. 0070-17/2017 z dne 24.02.2017 (v nadaljevanju Odredba), se v 2. členu spremeni tako, da se glasi:

»Varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu izvršuje UKC Maribor, Oddelek za psihiatrijo, Enota za forenzično psihiatrijo, Ob železnici 30, Maribor, varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti pa se izvaja v javnih zdravstvenih zavodih in pri drugih pravnih in fizičnih osebah, ki izvajajo psihiatrično dejavnost na podlagi koncesije in izpolnjujejo pogoje iz 151. člena ZIKS-1 in tega pravilnika (v nadaljnjem besedilu: javni zdravstveni zavod oziroma koncesionar).«

Obrazložitev:

Razširjeni strokovni kolegij za psihiatrijo (v nadaljevanju RSK) meni, da je potrebno zgoraj navedeno Odredbo št. 0070-17/2017 z dne 24.02.2017 spremeniti in uskladiti z dejanskim stanjem, zaradi zagotavljanja striktne legalitete delovanja Javnih zdravstvenih zavodov, ki so emanacija države, kot tudi delovanja drugih pravnih in fizičnih oseb, ki izvajajo psihiatrično dejavnost na podlagi koncesije in izpolnjujejo pogoje iz 151. člena ZIKS-1 in Pravilnika o izvrševanju varnostnih ukrepov obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu in obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti (Uradni list RS, št. 35/16, v nadaljevanju Pravilnik). S spremembo 2. člena Odredbe bo zakonodaja na izvedbeni ravni usklajena tako s Pravilnikom, kot tudi z Zakonom o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 – ZP-1G, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12, 54/15, 11/18 in 200/20 – ZOOMTVI, v nadaljevanju ZIKS), ki v določilu I. odstavka 148. člena določa, da varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu se izvaja v zdravstvenih zavodih, varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti pa v zdravstvenih zavodih ter pri pravnih in fizičnih osebah, ki izvajajo psihiatrično dejavnost na podlagi koncesije (v nadaljevanju: zdravstveni zavodi).

Nedvomno gre za občutljivo področje pravnega normiranja, ki mora biti po mnenju RSK nedvomno usklajen, tako na zakonodajni, kot izvedbeni ravni.